

การพัฒนาคุณลักษณะและคุณสมบัติทางวิชาชีพบัญชีที่ตอบสนองความต้องการของสำนักงานบัญชี ภายใต้การบูรณาการกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

The Development of Professional Attributes and Competencies in Accounting to Meet the Needs of Accounting Firms through Integration with the Sustainable Development Goals (SDGs)

กนกพร ทองสัมฤทธิ์^{1*}, นวพร ทองจำรูญ² และอมรลักษณ์ ศิริทองสุข³

Kanokphon Thongsamlit^{1*}, Nawaphorn Thongjumroon² and Amaralak Sirithongsuk³

^{1,2}นักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาลัยเขตขอนแก่น

³อาจารย์ สาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาลัยเขตขอนแก่น

^{1,2}Students Accounting Program the Faculty of Accounting Sripatum University, Khon Kaen Campus

³Lecturer from the Faculty of Accounting Sripatum University, Khon Kaen Campus

*Corresponding Author Email: natthananoi2000@gmail.com

Received: 23 March 2026 Revised: 7 April 2026 Accepted: 19 April 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะและคุณสมบัติทางวิชาชีพบัญชีที่เป็นความต้องการของสำนักงานบัญชีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนสำนักงานบัญชีในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น รวมทั้งหมด 30 คน ที่มาจากการเลือกแบบเจาะจง แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะและคุณสมบัติทางวิชาชีพบัญชีที่เป็นความต้องการของสำนักงานบัญชีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น โดยมีคุณลักษณะทางวิชาชีพบัญชีที่เป็นความต้องการของสำนักงานบัญชี ได้ค่าเฉลี่ยรวมสูงสุดระดับมากที่สุด คือ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.50) รองลงมา คือ ด้านการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา ($\bar{x} = 4.49$, S.D. = 0.55) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.59) ด้านความรู้ทาง วิชาชีพบัญชี ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.63) ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.61) และด้านภาษาอังกฤษ ($\bar{x} = 3.38$, S.D. = 0.83) และความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะทางวิชาชีพบัญชีที่เป็นความต้องการของสำนักงานบัญชี ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = 0.60) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การใช้คอมพิวเตอร์และจัดทำสารสนเทศการ บัญชีให้แก่ผู้ใช้ภายในและผู้ใช้ภายนอกของกิจการ ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = 0.57) รองลงมา คือ การใช้ระบบสารสนเทศในการจัดทำงบการเงินและการภาษีมูลค่าเพิ่มที่นำเสนอต่อผู้ใช้งบการเงินและกรมสรรพากร ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = 0.56) การใช้เทคโนโลยีจัดทำสารสนเทศทางการบัญชี ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.61) และการใช้สารสนเทศรายงานวิเคราะห์ต้นทุนต่าง ๆ รายงานงบประมาณ ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.64) ตามลำดับ

คำสำคัญ: การพัฒนาคุณลักษณะ, คุณสมบัติทางวิชาชีพบัญชี, Goals (SDGs)

Abstract

This research consists purposes were to investigate the accounting professional characteristics and qualifications required by accounting firms in Khon Kaen Province. This research employed a quantitative research design. The research instrument was a structured questionnaire. The sample consisted of 30 representatives from accounting firms located in Mueang Khon Kaen District Khon Kaen Province, selected through purposive sampling. The data collected from the questionnaires were analyzed using descriptive statistics, including percentage, mean and standard deviation. The findings revealed that the overall demand for accounting professional characteristics among accounting firms was at the highest level. Among the required professional characteristics, accounting professional ethics received the highest mean score ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.50), followed by analytical and problem-solving skills ($\bar{x} = 4.49$, S.D. = 0.55), information technology competency ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.59), accounting professional knowledge ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.63), accounting professional skills ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.61) and English language proficiency ($\bar{x} = 3.38$, S.D. = 0.83). Regarding the demand for information technology competency as an accounting professional characteristic, the overall level of demand was at the highest level ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = 0.60). When each aspect was considered individually, ranked from the highest to the lowest mean score, the most highly demanded competency was the ability to use computers to prepare accounting information for both internal and external users of the organization ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = 0.57). This was followed by the ability to utilize information systems for the preparation of financial statements and value-added tax (VAT) reports submitted to financial statement users and the Revenue Department ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = 0.56), the ability to apply technology in the preparation of accounting information ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.61), and the ability to use information systems to prepare cost analysis reports and budget reports ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.64), respectively.

Keywords: Development of Professional Attributes, Competencies in Accounting, Goals (SDGs)

บทนำ

สำนักงานบัญชีเป็นอีกหนึ่งธุรกิจบริการที่มีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงานของสถานประกอบการ โดยทำหน้าที่ในการจัดทำและรายงานผลการดำเนินงานทางการเงิน รวมถึงให้คำปรึกษาด้านการวางแผนทางธุรกิจแก่ผู้ประกอบการ เพื่อให้สามารถบริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดต้นทุน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันขององค์กร การดำเนินงานของสำนักงานบัญชีจึงจำเป็นต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางด้านบัญชี รวมทั้งความรู้ที่เกี่ยวข้องในด้านอื่น ๆ เช่น การบริหารจัดการ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารให้เป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม สภาวิชาชีพบัญชีได้กำหนดคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพ โดยครอบคลุมทั้งด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว ด้านความรู้ความสามารถทางการบัญชี ด้านความรู้ที่เกี่ยวข้อง และด้านองค์กร (สันสกฤต วิจิตรเลขากร,

2549) นอกจากนี้ คุณลักษณะทางวิชาชีพบัญชียังประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ทักษะทางวิชาชีพ เทคโนโลยีสารสนเทศ ภาษาอังกฤษ จรรยาบรรณวิชาชีพ และทักษะการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา (กมลภู สันตะจักร์ และ กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธุ์, 2561) ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของการปฏิบัติงานด้านบัญชีและความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางการเงินในบริบทของการพัฒนาที่ยั่งยืน วิชาชีพบัญชีมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ของ United Nations โดยเฉพาะ SDG 8: Decent Work and Economic Growth ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการจ้างงานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน นักบัญชีมีบทบาทในการจัดทำข้อมูลทางการเงินที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจขององค์กร อีกทั้ง ยังมีความเกี่ยวข้องกับ SDG 12: Responsible Consumption and Production ซึ่งเน้นการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน โดยนักบัญชีมีส่วนสำคัญในการจัดทำรายงานความยั่งยืน (Sustainability Reporting) และการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (ESG) ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล (United Nations, 2015) อย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์ปัจจุบัน สำนักงานบัญชีจำนวนมากประสบปัญหาความไม่สอดคล้องระหว่างคุณลักษณะของบัณฑิตทางการบัญชีกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยเฉพาะในด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก การสื่อสารภาษาอังกฤษ และการคิดเชิงวิพากษ์ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล นอกจากนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชียังต้องปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของมาตรฐานการบัญชี และบริบททางเศรษฐกิจที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ส่งผลให้เกิดช่องว่างของทักษะ (Skill Gap) ระหว่างการจัดการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษากับความต้องการที่แท้จริงของสถานประกอบการ ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการรายงานทางการเงิน ความน่าเชื่อถือของข้อมูล และประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขององค์กร หากขาดการพัฒนาคุณลักษณะทางวิชาชีพบัญชีอย่างเหมาะสม อาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจในระยะยาว การศึกษาคุณลักษณะและคุณสมบัติทางวิชาชีพบัญชีที่สอดคล้องกับความต้องการของสำนักงานบัญชีจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาและการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางบัญชีให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ฉะนั้น การพัฒนาคุณลักษณะทางวิชาชีพบัญชีจึงไม่เพียงแต่ตอบสนองต่อความต้องการขององค์กรธุรกิจเท่านั้น แต่ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืนในระดับประเทศและระดับโลก ซึ่งสำนักงานบัญชีเป็นองค์กรที่ต้องรายงานผลการดำเนินงานและยังมีหน้าที่ร่วมวางแผนการให้ คำปรึกษา ตั้งแต่กระบวนการจดทะเบียน ก่อตั้งธุรกิจทั้งในรูปแบบของ นิติบุคคล ห้างหุ้นส่วน บุคคลธรรมดา การให้บริการคำแนะนำการจัดทำงบการเงิน การจัดทำเอกสารหรือการจัดเก็บเอกสารทางบัญชี ฉะนั้น จึงต้องอาศัยทักษะความรู้ความชำนาญเฉพาะทางเกี่ยวกับ วิชาชีพบัญชี ซึ่งจะมีความถูกต้องแม่นยำเกี่ยวกับการรายงานผลการดำเนินงาน เนื่องจากผู้บริหาร ต้องนำผลการดำเนินงานไปใช้ในการวางแผนตัดสินใจ ผู้ทำบัญชีจึงควรมีคุณสมบัติที่พร้อมสำหรับสำนักงานบัญชีเพราะหากปราศจากการจัดทำบัญชีที่ดีและถูกต้องแล้ว ก็อาจจะทำให้ธุรกิจต้อง ประสบปัญหาต่าง ๆ ได้ หากมีการวางแผนบุคลากรเกี่ยวกับนักบัญชีที่ดี บริหารจัดการด้านบัญชีที่ดีก็จะทำให้ธุรกิจ อยู่รอดและเติบโตมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการรักษามาตรฐานและคุณภาพในวิชาชีพบัญชี ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีจึงจำเป็นต้องมีการ พัฒนาความรู้ความสามารถในงานด้านบัญชีอย่างสม่ำเสมอให้ทันตามความเปลี่ยนแปลงของตัวมาตรฐานการบัญชี และการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจดังนั้นจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถทักษะทางด้านบัญชี และด้านอื่น ๆ ในการทำงานให้สอดคล้องกับความต้องการ บุคลากรทางด้านบัญชีของสำนักงานบัญชีและผู้ให้บริการด้านบัญชี จากเหตุผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะและคุณสมบัติทางวิชาชีพบัญชีที่เป็นความต้องการของสำนักงานบัญชี นั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะและคุณสมบัติทางวิชาชีพบัญชีที่เป็นความต้องการของสำนักงานบัญชี เพื่อเป็นแนวทางให้กับนักบัญชีในการพัฒนาตนให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตรงตามความต้องการของสำนักงานบัญชีเพื่อเป็นทรัพยากรทางด้านบุคคลที่มีศักยภาพของสถานประกอบการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาคุณลักษณะและคุณสมบัติทางวิชาชีพบัญชีที่เป็นความต้องการของสำนักงานบัญชีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนวรรณกรรม อาทิ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ทักษะวิชาชีพผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี

ผู้ทำบัญชีต้องมีทักษะทั้งด้านความรู้วิชาการ ความสามารถด้านเทคโนโลยี และทักษะการสื่อสาร ระบุว่าผู้ทำบัญชีควร มีทักษะในการใช้ระบบสารสนเทศ เช่น โปรแกรมบัญชีและระบบยื่นแบบภาษีออนไลน์ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว

2. จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ (2563) กำหนดหลักจรรยาบรรณ เช่น ความซื่อสัตย์ ความเป็นกลาง การรักษาความลับ ความรอบคอบ และความเป็นมืออาชีพ ซึ่งมีผลต่อความถูกต้องของข้อมูลภาษีและความน่าเชื่อถือ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือสำนักงานบัญชีทั้งหมดที่อยู่ในเขตจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วยรูปแบบการจัดตั้งธุรกิจ สำนักงาน 19 ราย ห้างหุ้นส่วนจำนวน 10 ราย และบริษัทจำกัด 11 ราย รวมทั้งหมด 40 ราย

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำนักงานบัญชีในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น แบ่งตามรูปแบบการจัดตั้งธุรกิจดังนี้ สำนักงาน 4 ราย ห้างหุ้นส่วน 8 ราย และบริษัท จำนวน 18 ราย รวมทั้งหมด 30 ราย ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง โดยเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ หัวหน้าหน่วยงาน ผู้จัดการฝ่ายบัญชี ผู้บริหารของสถานประกอบการที่มีอำนาจในการรับพนักงานบัญชี ของสำนักงานบัญชีในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย 1) ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามครอบคลุมข้อมูลพื้นฐาน เช่น เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสำนักงานบัญชี (จำนวนบุคลากร) ส่วนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชีด้านเทคโนโลยีสารสนเทศด้านภาษาอังกฤษ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านการวิเคราะห์และแก้ไข ปัญหา เน้นคุณสมบัติทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่ คือ ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัวของนักบัญชี ด้านความรู้ความสามารถทางการบัญชี ด้านความรู้ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการบัญชี และด้านองค์กร และส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแบบปลายเปิดเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิง

ลึกเพิ่มเติม อีกทั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98 เก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการเก็บแบบสอบถามจากหัวหน้าหน่วยงานและพนักงานในสำนักงานบัญชีในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น รูปแบบการตั้งธุรกิจดังนี้ สำนักงาน 4 ราย ห้างหุ้นส่วน 8 ราย และบริษัท จำนวน 18 ราย รวมทั้งหมด 30 ราย ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างคือ หัวหน้าหน่วยงาน ผู้จัดการฝ่ายบัญชี ผู้บริหารของสถานประกอบการที่มีอำนาจในการรับพนักงานบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบใช้วิธีการคำนวณหาความถี่ ค่าร้อยละ 2) ข้อมูลจากแบบสอบถามคุณลักษณะและคุณสมบัติทางวิชาชีพบัญชีที่เป็นความต้องการของสำนักงานบัญชีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ 3) เป็นแบบสอบถามปลายเปิดที่ผู้ตอบรับแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น และ ข้อเสนอแนะนำมาจัดลำดับตามความถี่

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

การศึกษาคุณลักษณะและคุณสมบัติทางวิชาชีพบัญชีที่เป็นความต้องการของสำนักงานบัญชีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น

ผลการวิจัยพบว่า ศึกษาคุณลักษณะและคุณสมบัติทางวิชาชีพบัญชีที่เป็นความต้องการของสำนักงานบัญชีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลตามตารางที่ 1-3 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะทางวิชาชีพบัญชีที่เป็นความต้องการของสำนักงานบัญชีในภาพรวม

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี	4.32	0.63	มาก
2. ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี	4.22	0.61	มาก
3. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.36	0.59	มาก
4. ด้านภาษาอังกฤษ	3.38	0.83	ปานกลาง
5. ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี	4.71	0.50	มากที่สุด
6. ด้านการวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหา	4.49	0.55	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะทางวิชาชีพบัญชีที่เป็นความต้องการของสำนักงานบัญชี ได้ค่าเฉลี่ยรวมสูงสุดระดับมากที่สุด คือ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ($\bar{x}$ = 4.71, S.D.= 0.50) รองลงมา คือ ด้าน

การวิเคราะห์และแก้ปัญหาคำ (x= 4.49, S.D.= 0.55) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (x= 4.36, S.D.= 0.59) ด้านความรู้ทางวิชาชีพ (x= 4.32, S.D.= 0.63) ด้านทักษะทางวิชาชีพ (x= 4.22, S.D.= 0.61) และด้านภาษาอังกฤษ (x= 3.38, S.D.= 0.83) ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามคุณลักษณะและคุณสมบัติทางวิชาชีพที่เป็นการวัดความต้องการของสำนักงานบัญชีเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น

ตารางที่ 2 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามความต้องการเกี่ยวกับ คุณลักษณะทางวิชาชีพที่เป็นการวัดความต้องการของสำนักงานบัญชี ด้านความรู้ทางวิชาชีพ

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. มีประสบการณ์ในสาขาทางด้านวิชาชีพ	4.23	0.73	มาก
2. มีความสามารถทางสติปัญญาในการจำและเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน	4.33	0.61	มาก
3. มีความรู้ความเข้าใจทางวิชาชีพ	4.40	0.56	มาก
รวม	4.32	0.63	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณลักษณะและคุณสมบัติทางวิชาชีพที่เป็นการวัดความต้องการของสำนักงานบัญชีเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.32, S.D.= 0.63) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจทางวิชาชีพ ($\bar{x}$ = 4.40, S.D.= 0.56) รองลงมา คือ มีความสามารถทางสติปัญญาในการจำ และเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ($\bar{x}$ = 4.33, S.D.= 0.61) และมีประสบการณ์ในสาขาทางด้านวิชาชีพ ($\bar{x}$ = 4.23, S.D.= 0.73) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะทางวิชาชีพที่เป็นการวัดความต้องการของสำนักงานบัญชี ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ความชำนาญทางตัวเลข (การใช้คณิตศาสตร์และสถิติ)	4.37	0.56	มาก
2. การใช้คอมพิวเตอร์และจัดทำสารสนเทศการบัญชีให้แก่ผู้ใช้ภายในและผู้ใช้ภายนอกของกิจการ	4.47	0.57	มากที่สุด
3. การใช้สารสนเทศรายงานวิเคราะห์ต้นทุนต่าง ๆ รายงานงบประมาณ	4.27	0.64	มาก
4. การใช้เทคโนโลยีจัดทำสารสนเทศทางการ บัญชี	4.33	0.61	มาก
รวม	4.59	0.60	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะทางวิชาชีพที่เป็นการวัดความต้องการของสำนักงานบัญชีด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.59, S.D.= 0.60) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การใช้คอมพิวเตอร์และจัดทำสารสนเทศการ บัญชีให้แก่ผู้ใช้ภายในและผู้ใช้ภายนอกของกิจการ ($\bar{x}$ = 4.47, S.D.= 0.57) รองลงมา คือ การใช้ระบบสารสนเทศในการจัดทำงบการเงินและการภาษีมูลค่าเพิ่มที่นำเสนอต่อผู้ใช้งบ

การเงินและกรมสรรพากร ($\bar{x} = 4.37$, S.D.= 0.56) การใช้เทคโนโลยีจัดทำสารสนเทศทางการบัญชี ($\bar{x} = 4.33$, S.D.= 0.61) และการใช้สารสนเทศรายงานวิเคราะห์ต้นทุนต่าง ๆ รายงานงบประมาณ ($\bar{x} = 4.27$, S.D.= 0.64) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผล

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลได้ ดังนี้

เพื่อศึกษาคุณลักษณะและคุณสมบัติทางวิชาชีพบัญชีที่เป็นความต้องการของสำนักงานบัญชีในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น พบว่า การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะทางวิชาชีพบัญชีที่เป็นความต้องการของสำนักงานบัญชีได้ค่าเฉลี่ยรวมสูงสุดระดับมากที่สุด คือ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ($\bar{x} = 4.71$, S.D.= 0.50) รองลงมา คือ ด้านการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา ($\bar{x} = 4.49$, S.D.= 0.55) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x} = 4.36$, S.D.= 0.59) ด้านความรู้ทาง วิชาชีพบัญชี ($\bar{x} = 4.32$, S.D.= 0.63) ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี ($\bar{x} = 4.22$, S.D.= 0.61) และด้านภาษาอังกฤษ ($\bar{x} = 3.38$, S.D.= 0.83) ตามลำดับ และการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามคุณลักษณะและคุณสมบัติทางวิชาชีพบัญชีที่เป็นความต้องการของสำนักงานบัญชีเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น พบว่า คุณลักษณะและคุณสมบัติทางวิชาชีพบัญชีที่เป็นความต้องการของสำนักงานบัญชีเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.32$, S.D.= 0.63) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจทางวิชาชีพบัญชี ($\bar{x} = 4.40$, S.D.= 0.56) รองลงมา คือ มีความสามารถทางสติปัญญาในการจำ และเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ($\bar{x} = 4.33$, S.D.= 0.61) และมีประสบการณ์ในสาขาทางด้านวิชาชีพบัญชี ($\bar{x} = 4.23$, S.D.= 0.73) ตามลำดับ ทั้งนี้ สอดคล้องกับดารณี หวานดี (2558) พบว่า ผู้ประกอบธุรกิจในพื้นที่จังหวัดแพร่ต้องการนักบัญชีที่มีทักษะวิชาชีพ 5 ประเภท ได้แก่ ทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางการปฏิสัมพันธ์และการสื่อสาร และทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ ซึ่งผู้ประกอบการให้ความสำคัญในระดับมากถึงมากที่สุด และธนกฤต มณีฉาย และจิรพงษ์ จันทรงาม (2568) พบว่า คุณสมบัติของนักบัญชี (เช่น ประสบการณ์และความรู้ด้านภาษี) และจรรยาบรรณวิชาชีพส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อพฤติกรรมการชำระภาษีของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดสมุทรปราการ ช่วยให้การยื่นภาษีถูกต้อง ครบถ้วน และลดความเสี่ยงจากการหลีกเลี่ยงภาษี อีกทั้ง จันทรงาม และคณะ (2568) ที่ศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เน้นย้ำว่าความรู้และความสามารถทางวิชาชีพ โดยเฉพาะด้านทักษะการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ทั้งในแง่ความถูกต้อง ความรวดเร็ว และคุณภาพงาน ซึ่งนักบัญชีจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อยุคดิจิทัลเพื่อลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อนและบรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างยั่งยืน

ข้อค้นพบทางวิชาการ หรือองค์ความรู้ใหม่

งานวิจัยนี้ สะท้อนองค์ความรู้ใหม่ที่สำคัญในเชิงบูรณาการระหว่าง “ทักษะวิชาชีพบัญชี” กับ “กรอบแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)” โดยพบว่า นักบัญชีในยุคปัจจุบันไม่ได้ถูกคาดหวังเพียงความรู้ด้านมาตรฐานบัญชีหรือภาษีเท่านั้น แต่ต้องมีความสามารถเชิงวิเคราะห์ข้อมูล การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการรายงานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (ESG) ซึ่งถือเป็นการขยายขอบเขตของวิชาชีพบัญชีไปสู่บทบาท “นักบัญชีเพื่อความยั่งยืน” (Sustainability Accountant) นอกจากนี้ องค์ความรู้ใหม่นี้ยังชี้ให้เห็นว่า สำนักงานบัญชีมีความต้องการบุคลากรที่มี “สมรรถนะข้ามศาสตร์” (Transversal Competencies)

เช่น การคิดเชิงระบบ (Systems Thinking) การตัดสินใจอย่างมีจริยธรรม และความสามารถในการสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลากหลายกลุ่ม ซึ่งเชื่อมโยงกับ SDGs โดยตรง เช่น การส่งเสริมความโปร่งใส (SDG 16) และการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน (SDG 8) จึงทำให้การพัฒนาหลักสูตรหรือการฝึกอบรมทางบัญชีจำเป็นต้องปรับจากรูปแบบเดิม ไปสู่การเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นสถานการณ์จริง (Work-integrated Learning) และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการสร้างคู่มือและเครื่องมือช่วยเหลือในสำนักงานบัญชีสามารถจัดทำคู่มือที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาอังกฤษเชิงวิชาชีพ เช่น รูปแบบการเขียน อีเมล คำศัพท์เฉพาะทาง และรูปแบบการนำเสนอรายงาน ซึ่งพนักงานสามารถนำไปใช้งานได้สะดวกและเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้เหมาะสมกับการทำงานจริง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการช่วยให้สำนักงานบัญชีสามารถเตรียมความพร้อมบุคลากรให้มีความรู้และความสามารถที่ตรงตามความต้องการขององค์กร อีกทั้งยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน สร้างความน่าเชื่อถือในระดับมืออาชีพ และส่งเสริมให้สำนักงาน บัญชีสามารถให้บริการที่ได้มาตรฐานและคุณภาพสูง

เอกสารอ้างอิง

- กมลภู สันตะจักร์ และกนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์. (2561). คุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของหน่วยงานราชการในประเทศไทย. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*, 5(3), 771-790.
- ดารณี หวานดี. (2558). คุณสมบัติของผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบธุรกิจใจในจังหวัดแพร่. *วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ*, 25(1), 82-102.
- ธนกฤต มณีฉาย และจิรพงษ์ จันทรัมย์. (2568). คุณสมบัติของนักบัญชีและจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระภาษีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดสมุทรปราการ. *Journal of Social Science for Local Development Rajabhat Mahasarakham University*, 9(3), 233-243.
- มารตี จันทร์สงฆ์, วันเพ็ญ จันทร์คง, เฉลิมพร บัวพา, วัศยามน รักษ์บำรุง และมนตรี หมื่นระย้า. (2568). ความรู้และความสามารถทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*, 12(8), 16-27.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2563). *เกี่ยวกับสภาวิชาชีพ*. สืบค้นเมื่อ 19 ธันวาคม 2568, จาก <https://www.tfac.or.th/article/detail/66271>.
- สันสกฤต วิจิตรเลขการ. (2549). *การพัฒนาวិชาชีพบัญชีในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- United Nations. (2015). *Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development*. Retrieved 19 December 2025, from https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/generalassembly/docs/globalcompact/A_RES_70_1_E.pdf